

نور الیوردی

ناشرى: تۈرك يۈردى

مدیری : آق جورہ اوغلی یوسف

پیل ۶ جلد ۱۲ صافی ۱۳۸

۱۲۴۳ روز ۵

۱۳۳ صافی ۱۰

• ییلکی یوردی •

زمانمز غزته جیلری ، مملکتلر داخلده کی فعالیتلری معین بر نقطه نظر دن ایکی به آیریرلر : حکومتلرک فعالیت، خلقک فعالیت . خلقک فعالیتیه محیط اجتماعیده فعالیت دینلرده واردلر . بر هیأت اجتماعیده منافع عمومیه به خدمت یالکیز حکومتیه انحصار ایدرسه ، نمره سی بالطبع آزلور . تام معاصر ومدنی دولتلرک اوصاف میزه لرندن بریسی ده حکومت و خلقک ، منافع عمومیه بولنده مشترکاً و آهنگلی بر صورتده جالیشه بیلده لریدر . حکومت و خاق بر لکده جالیشیر کن آره لرنده آهنگ بولنلرزه فعالیتک نتایجی ، بری دیگرینی قسماً احیا ایتدیکی جهتله ، ناقص اولور . لکن بوتقصانلی فعالیتک بر طرفلی مساعیدن ده نافع اولدیغی ادعا ایدیلسه احتمال که خطا ایدیلش اولماز .

شمالی آمریکا دول متحده سیله انکلتزه و آلمانیا ، منافع عمومیه اوزرنده حکومت و خلقک مشترک ، آهنگدار و منتظم جالیشدقلری مملکتلره بو کون الکجلی مثاللر اوله رق کوسریله بیلیر . بو اوج مملکتک حکومتلری قدر ، بلکه بعضلرنده حکومتلرندن زیاده خاق ، یعنی محیط اجتماعیده تمیز ایتیش شخصلر ، تگون ایتیش هیاتلر ، جمعیتلر ، منافع عمومیه ایچون جالیشوب طورده مقدمه درلر . خیری ، انسانی ، حرفی ، سیاسی ، اقتصادی ساحه لرده جالیشسان بو سربست جمعیتلرک اکثریتک مساعیسی ، حکومتلرینک افکار و مقاصدینه عمومیت اوزره توافقی و تطابق ایتدیگندن ، مذکور جمعیتلر کندی حکومتلرینه برر معاون و مظاهر اولمقده درلر . بو توافقی و تطابق ده کوسریلر که تام معاصر ومدنی دولتلرده حکومتله اکثریت اهالینک منافع عمومیه بی آ کلامه سنده بویوک اختلافلر موجود اولماز . خلقک منافع عمومیه بی خطا سزجه قهرس و تعین ایدیلله جک مرتبه ده شعورلی و حرثلی اولماسی ، حکومتک خلقدن جدی وطیبی صورتده نشأت ایدوب ، صنفی و خصوصی غایه لره بک تمایل ایدمه سی بومسعود آهنگک عوامل اساسیه سندن اولسه کرکدر .

اسکی روسیه کی خلق ایله حکومت آره سنده آهنگک و وفاقک تأسس ایدمه دیکی یرلرده حکومت خلقک منافع عمومیه به خدمت قصدیلله تشبث ایتک ایسته دیکی فعالیتلره ، علی الا کثر - وینه منافع عمومیه نامنه ! - مانع اولمای بروضیفه بیلیر . صرف خیری و انسانی جمعیتلرک بیلله تأسیسه مساعده ایتمز . فکری و حرفی وهله - سیاسی مؤسسانه اولوبتله مانع اولور . بیتمز توکنمز انسان حزینه نه ، اوجسوز بوجاقسز طور اراغه و هر درلو ثروت طبعیه به مالک اولان روسیه نک صولک محاربه ده متبادی مفلوویتلره اوزر اتمه سی ، روس خلقک تشبث ذاتیسیله سربست بر صورتده منافع عمومیه اوزرنده جالیشمقدن منع ایدیلش بولنسنه عطف ایدن متفکرلر آز دکدر .

حکومت عثمانیه هیچ بر زمان ، حتی دور سابقک الک شدتلی سنه لرنده بیلله همانیلرک عمومی غایه لره متوجه مساعی و فعالیتیه تماماً ممانعت ایتمه مش و یا ایدمه مشدر ... سلطنت عثمانیه اهالینک اقسام متعددده سنده شعور و حرث درجه لر کی متفاوت اولدیغدن ، هر قسمک محیط اجتماعیده فعالیت ، غایه نک

حکومت مقاصدینه توافق ایدوب ایتمه سیله دکل، شعور و حرث درجه سیله مناسباً، جوق ویا آز اولمده ایدی. منافع قومیه سی ایدرا کده الک یوکسک بر مرتبه نی بولان بر «جاعت»، خیری، انسانی، فکری، حرثی، بیلکده سیاسی، هر حالده اقتصادی جمعیتلرک تأسیسنه مساعده آلابیلوردی دور سابقده هر درلو تشبث و فعالیتلری الک جوق تحدیداته اوغرایان تورکلردی!

مشروطیتک اعلانیله شو غریب حال زائل اولمشدر. آرتق تورکلرده محیط اجتماعیلرنده، غیرت و اقتدارلریله متناسب چالیشه بیلجهکلردی. ایلك اوکجه، هر بر ممنوعیتک رفعی متعاقب کورولن، کورولتولو و اطرادسز بر اوغراشمه در قوپدی، تورکلرک حرثاً الک یوکسک اولمسی و منافع عمومیه نی تمامیه ادراک ایلمه سی ایجاب ایدن صنفاری آرمه سنده بیله، شایان حیرت و تأثر آهنگسزلکلر نظام ایتدی. بو کورولتولو اوغراشمه و دیدیشمه لر، بعضاً جاریشوب ضعیفله یه رق، بعضاً کندی کندیلرینه قوتدن درشهرک سونوب کیتدیله.

بوکون اعلان مشروطیتدن بری کچن سکز سنه ظرفنده، اساسلرینه صادق قالمش، محیط اجتماعیده کی فعالیتنه فاصله سز دوام ایلمه یین بر ایده آلی اولدیغنی و فکر تعقیب صاحبی بولندیغنی اثبات ایتش بر ایکی هیأت ایله بر قاق ذاتی آنجق کوره بیلدورز. ایشه شو نادر ذاتلردن بریسی، مهم و متمر مساعیسنه دائر آشاغیده بر قاق سوز سويلک ایسته دیکمز احمد ادیب بک اقدی در.

احمد ادیب بک، تورکلرک آتیشی قیز و قادینلرک حیاته در کلکلینه جدی و حر بر یولداش و یاریمچی اوله بیلیمه لرله تأمین ایدیلجه ککنه قانع اولان و تعلیم و تربیه ایشینی یالکز حکومتک او موزینه یوکتمک انصافسزلق و عقلسزلق اولدیغنی ایجه آ کلانان جوق صمیمی، جوق خلوق، جوق متواضع و جوق غیور صریلریمزدند. بو محترم خواجه، بش آلی ییل اول، استانبول انات اهدادیلرندن بریسنده مدیر ایکن اساسی فکرلرندن بعضارینی اعتدال اوزرنده تطبیقه یول بولمشدی. معارف نظارتک یوکسک رتبه لی مأمورلرندن بری صفتیه چالیشیرکن ده فایه سی اصلاکوزندن قاجر میوردی. «مکتب موزه سی» (۱) عنوانی رساله سی، اساسلرینی، فکرلرینی نشره خدمت ایتدیکی کبی یالکز مأمور قالمق ایسته مدیکی ده اظهار ایدیلوردی. اساسلرینی حیاته کچیرمک، فکرلرینی تماماً محقق ایتدیرمک مقصدیه احمد ادیب بک معارف نظارتی مأمورلغندن چکیلرک ۱۳۳۲ سنه سنده، «بیلکی یوردی» آدی، مملکتیمز ایچون جوق نافع و بیکانه مؤسسه نی قوردی.

«بیلکی یوردی» نلک اهمیتی و تورک قادیلغنه ایتکده اولدیغنی خدمتلی حیات و فعالیتلرینک بر ییلنی اکال ایتمه سی مناسبیه «تورک یوردی» قارلمینه آ کلانمق ایچون، محررلریمزدن برینک، «بیلکی یوردی» نی زیارت ایدرک آلدیغنی نوظلری آشاغی به درج ایدیلورز:

«بیلکی یوردی» ۱۳۳۲ سنه نی تموزنده کشاد ایدلش و موسم یازورمضان اولدیغنی حالده ایلك آبنده سکسانی متجاوز طالبات ایله درسره باشلامشدر.

شمدی آرتق طالباتک همدی ایکی یوزی متجاوزدر. درسلی آیری آیری تعقیب ایدیلور. بر مکتب کی «مینی» بر پروگرامک هر درسی اوقومنی هیورنی اولبور. خاتمه هر درسک یالکز کون و ساءتنده کلک مکلف اولدوری

جهتله کندی اوصی او ایشلینه هیچ خال ویرمور. بوجهته و بیلگی یوردی نندن یالکز کنج قیزلر دکل باشل یویوک خانلرده مستفید اولیور. بوکون طالبانی آره سنده اون درتدن الی باشنه قدر مختلف سنده خانلر کورلیور. «بیلگی یوردی» نك از یزاده رغبت کورن درسلی تورکجه، فرانسیزجه و آلمانجه اسالردور. انگلیزجه درسی ده باشلامشدر. موسیقی نك پیانو، کان وعود قسملرنده ده برخیلی طالبات واردور. دیکیش و بیجکی درسی ده ایجه طالبات طویلور.

فلردن اك زیاده طالبانه نك اولارق آچیلش بوللمز: حساب، هندسه، علم اشیا، تاریخ، جغرافیه، قو اقتصادی، حکمت و تاریخ طبیعی در.

الفا سفلی پك غایه لقی: هر اوج آید بر اونوز خانم هیچ اونومه، یازمه بیلرلر ایکن تحصیل طلقه سوق ایدلش اولیور و بوسنک کشادنن برآی سوکرا ایکنجی برشعبه تعلیمه مجبوریت حاصل اولمشدر. شیمی الی باجیلرک مقداری عروقت اییون الی بی متجاوز بولنیور، او حالده استانیول محیطنده تحصیلدن قطع امید ایدلش اولان یوزلرجه خام هرسته عالم تحصیل آیدلش اوله جق. بوردسک شر قدر یویوک اولان، استفاده منه رغماً اجرتی یوقدر. کالاً جهانآدر، حق کتابلری ده مجاناً توزیع اولنیور، بونسده غیر مسلملر، حتی اجنبیلر بیله بولنقدور. بوندن بشته اجنبی و عامیله اسانک یابانچیسو مادام و ماده وازلرله تورکجه قونوشمه بی تعلم ایچینده آریجه برتورکجه صنف وار. بوسنک طالبانی آره ایه ده اجنبی مسافرلر منه یویوک بر خندت «تورک خانلری ایله برار بر مرکبده چایشدیرلر قق تماس ایتدیلمزلیق تأمین ایله نك ده آریجه بر فکرور.

اخیراً خانلرک آداب معاشرت فننده ده بهره باب اولملری و بوسورتله تصادف ایدمچکلی یوکک محیطلرده محبوب اولململری لروی دوشونولش و بولک ایچینده بر درس آچیلمشدر بر نك رشت بولجفته شه بوندور. رسم درسی پك مکمل کیدیور، حق مناظر درسی ایلرله نك ایچین انات صنایع نقیسه سندن ده کلر اولیور. جمه کونلری مکتب طالبانی ایله معلمه خانلرک مخصوص لسن، رسم و موزیق درسلری اولدینی کی جمه، صلی و پنجشنبه کونلری بالخاصه معلمه خانلرک تربیلری تأمین ایلامک اوزره علوم طبیعی و ریاضیه سفلی واردور. پنجشنبه کونلری اوکلدن سوکرا قونفده لسن شکلنده ویریلن نام تربیه اطفال و جرجوق بویوتنه قنلری پك زیاده سامعین طویلور.

خانلرک اکثر یسند اوقره وار، فقط یازمه یوق. بولک ایچینده آریجه بر اولاد سی صنفی آچیلمشدر. اوقروب یازمه سی بولنوب ده تحصیل اولیان خانلر ایله الفا صنفی اکال ایله دین طالبانه مخصوص ده بر صنف وارد که اوراد. ابتدائی مکتبلرینه مخصوص فلردن خانلرک عملی صورتده فائده بخش اولاجق و درشی حقیقه بر فکر مخصوص و بولجک وجهله هفته ده اون بش ساعت اوله رق تدریس دوشونولش و بوسنک اولایکی کفی ایله آچیلش ایکن اوج آری سوکرا اون بئیر طالبات درس آلمنه باشلامشدر. بوسنک ایکنجی درجه یعنی شنبه تحصیلدن سوکرا به هاند قسمی دما وارسده، هنوز باشلامشدر.

تورک خانلر نك صورت عمره ده تحصیل پك زیاده، اولدقنری و قنلری مساعد اولنلرک پك جرقشی اوکر نك هوسنده بولندقلری کورلیور، یالکز ایچلرندن بر قسی برآز شایسز جیفور، پاخود برآید هرشیی ارکره نیورمه چکنی طن ایدیور، سوکرا ایکنجی آری انکسار خیاله اوغرایه رق تورک ایلور. فقط بر قسی ده بوتون موجود بقیله مکتبه ساریلیور، کونده بر ساعت درسی بولندینی خالده تکمیل کونی بوراد کیرمک اوزره «یورده» دن آیریله نیور، بوتون درسلری، یازیلری اوراد یا نیور، بونکله کلا بوزر که ایلریده «بیلگی یوردی» نك کتبخانه سندن ده خانلر ایچین پك یویوک استفاده لر تأمین اولنه بیله چکدر.

«بیلگی یوردی» درسلری آره سنده، او خانلرینه به نافع اولدینی حالده هنوز باشلامایان درسلردن بری تربیه بدنی، دیکری طباختور، تربیه بدنی، درسه بوسوک زمانلرده بر خام فید اولنش و بولک ایلریده پك زیاده

چو غاله جنى امدلى باشلامشدر.

«بیلکی یوردی» نك اكدیم، شیئی ده شهادتنامه و تصدیقنامه می ادا لامشدر. بوراسی یالکیز اوکرنگک، حقیقه صرف بیلکی مخصوص بر یورددر، اورایه کیرن برخام برکاغده بر دیلووه آلق غایه سنی تعقیب ایتوره ایسته دیکی درسی ایسته دیکی قدر اوکرنگک اوغراشور، غایه سی صرف تحصیل ایتک اولیور. قارشیسنده کی معلم کندی درجه سنک پروگرامی بیتیرنجه اوخانی دها یوکسکنه تودیم ایدیور، بوسورتله «بیلکی یوردی» ابتدائی، تلی و لی درجه لرنی محتوی صومی بر مؤسسه علمیه اولمش اولیور.

احمد ادیب بك افندی، «بیلکی یوردی» نك نافع خدمتی یالکیز «یورد» د دوام ایدن خانلمه حصر ایتمه یوب، بوتون تورک قادینلری محیط اجتماعیسنه یابه بیلیمک ایچون کچن نيسانك ۱۵ ندن اعتبارآ، «بیلکی یوردی ایشینی» عنوانی بر مجموعه نشرینه ده باشلادی. بوکونه قدر اوچ نسخه سی چیقان بوآباق مجموعه «تورک یوردی» حجمنده، گوزل کاغده طبع اولونمش، ۱۶ صحیفه لوق و رسملی اولدانی حالده فیاتی آنجق ۴۰ پارهدر. چیقان اوچ نسخه سنک مندرجاتی ایی وفائده لی در. مندرجات دها زیاده تنوع و تکثر ایدرسه، باخصوص «یورد» ده ویریلن درس خلاصه لری درج ایدیلرسه فائده سی دها چوق آرتار، ظننده یز.

«بیلکی یوردی ایشینی» نك برنجی نسخه سنده مندرج «برافاده» دن ا کلاشیلور که «بیلکی یوردی» نك «تأسیسنده مساعیرینک مهم بر قسمی اثاث تحصیلنه حصر ایلشم اولان» معارف ناظری شری بك افندی «تقدیر و تشویق» ایتشلر وه یورد، ک کشادینی متعاقب معارف و ادقاف نظارتی ایله مدافعه ملیه جمعی معارن مادیه لرنی دریغ ایتمه مشلدر.

بومعاونتلردن آکلیورز که خالق برماهیقی حائر اولان بوتشبتک غایه سیله حکومتک مقاصدی آره سنده اشتراك و آهنك موجوددر.

«تورک یوردی» ده، «یورد» کله سیله فکری قرابتلری بك آجیق کوربنان «بیلکی یوردی» همشیره سنی واونک «ایشینی» نی نورکلك و هله تورک قادینلری ایچون چوق فائده لی مؤسسه لردن سابقه در، بوجه تله شوکونلرده بر یاشنی دولدیران بوسویلی وفائده لی مؤسسه نی وه مؤسسه نی صمیمیتله تبریک و موفقیتلرنی تکریدن نیاز ایدر.

س ۰ ع ۰

بابر خان

ترجمی: خالده انیب

محرری: فلور آناستیل

باشی بیل ۳ - جلد ۶ - صای ۹ ده در.

چوربا او قادار راحتلق ویرمشدی که بر آتش یاقدقدن صوکر ا باشی اوچنده کی تهلکه یه و متدایاً آرلرنده فیصله شان آرقداشلیینه قارشى عدم اعتمادینه رغماً اوبودی. اوچ کیچه آت اوستده کچرمش ایکی کون صاقلانمشدی، او قدر یورلمشدی که طوغو وتی اطرافده خفیه لر وار دیه کندیسینی